

N:o 2.

Lördagen den 24 Oktober

1896.

Hvilka skadliga följder kunna underslef med afseende å undervisningen hos skolungdomen medföra, och huru skola de förekommas?

(Referat vid konventet den 10 oktober.)

Underslef är, såsom vi alla veta, tyvärr icke något ovanligt bland skolungdomen. De bedrifvas hufvudsakligen på två sätt; genom hviskning och luntning. Att hvardera måste anses vara lika orätt, är naturligt. Å ena sidan är det orätt gentemot läraren, i det att eleven framvisar kunskaper, hvilka han ej äger, och sålunda vilseleder honom: å andra sidan går kamraten orätt till väga mot sina kamrater därigenom att han skaffar sig goda vitsord, så att de, hvilka varit omsorgsfulla och flitiga, komma att i förhållande till honom blifva orätt bedömda.

Ehuru orsaken till underslef möjligen till någon del kan ligga däri, att skolkurserna i allmänhet äro för vidlyftiga och svåra för elever, hvilka ej äro skildt begåfvade, eller också däruti, att elevens föräldrar äro måna om att deras barn skola kunna uppvisa goda betyg, så är dock den egentliga orsaken naturligtvis att söka hos eleven själf. Han vill ej lämna sig efter sina kamrater för att ej behöfva stanna kvar

på klassen, och har han då haft många och svåra läxor, eller af försumlighet underlåtit att ordentligt förbereda sig, så ligger den frästelsen nära till hands att begagna sig af dessa smygvägar, att antingen fråga eller helt enkelt titta i boken. Man måste väl antaga, att hvarje kamrat har åtminstone en aning om, att det ej är rätt, men det betraktas dock såsom någonting ej så särdeles farligt, och orsaken härtill ligger däri, att eleven ej tänkt sig in i saken och därigenom ej fått klart för sig det låga, ohederliga i ett sådant handlingssätt.

Och hvilka äro följderna af att underslef bedrifves? De omedelbara, genast synliga äro att eleven blir osäker, att luckor uppstå i hans vetande. Likväl kan eleven ännu framdeles reparera dessa, men det finnes farligare, nämligen de moraliska skador han genom ett sådant förfarande tillfogar sig. Om han under skoltimmen för att få ett bättre vitsord, ja, kanske mången gång blott för att slippa en tråkig repetitionstimme tillåter sig att sålunda dagtinga med sanningen, kan man befara att han i framtiden vid tillfällen, där han skulle kunna draga fördel häraf, skall tillåta sig ett lika oredligt tillvägagående.

Det är således en nödvändighet att redan i bör-

jan motarbetar detta onda. Och det är i främsta rummet kamratkretsen, som denna uppgift tillfaller. Alt underslef bör därför af kamraterna Icke allenast ogillas, utan äfven strängt beifras. Härvid kunde flere olika medel komma till användande. Såsom ett lämpligt straff kunde betraktas t. ex. kamratens uteslutande från det öfriga kamratskapet på kortare eller längre tid. Ty såsom fosterlandet behöfver män och kvinnor, hvilka veta att ställa sanningen främst, så bör äfven kamratskapet städse såsom sitt förnämsta mål se bibringandet af en omutlig sanningskärlek hos hvarje sin medlem.

Högtärade konventsmedlem — e!

Som svar på Edra beskyllningar mot högtärade sjunde klassister i n:o 1 af »Vänner Emellan» vill jag nämna några rader.

Ni säger, att Ni länge iakttagit, huru högtärade sjunde klassister »missbruka» sin rösträtt. Icke lär det vara så »länge», som Ni kunnat iakttaga detta, då vi ännu ej haft mer än ett konvent. Det fordras enligt min åsikt en viss fräckhet af en konventsmedlem att yttra sig, då han första gången är på ett konvent.

Hvad beträffar påståendet, att de manliga medlemmarne sitta och prata med sina grannar och ej följa med diskussionen, måste Ni själf ej mycket följt med densamma, då Ni på ett enda konvent kunnat iakttaga så mycket utom diskussionen stående. Att ingen muntration förekommit, och sjunde klassisterna på detta sätt voro befriade från att deltaga i densamma, berodde därpå att muntrationsråd icke väljes på valkonventet, utan först på det första konventet, där sjunde klassisterna få vara närvarande. Då vi blott hade haft ett enda konvent, och muntrationsråd först valdes på detta, kunde väl ingen muntration komma på detsamma.

Er önskan att af vårt konvent måtte göras ett »mönsterkonvent» lär väl ej snart gå i fullbordan, då högtärade sjunde klassister enligt Er åsikt visat sig så brottsliga,

Som ni ser, äro Edra beskyllningar alldeles förhastade, och jag råder Er att en annan gång ej offentligen beskylla sjunde klassister för förbrytelser, hvilka sakna all grund.

B. L.

Svar till författaren af godbiten, „Högtärade sjundeklassister.“

Bäste Herr—e—!

Jag antar nämligen med säkerhet, att Ni är ett maskulinum och till ännu ej af det artigaste slaget, då Ni först nämner de manliga och sedan de kvinnliga medlemmarna. Ni känner troligen ej till den gamla regeln, att damerna böra ha företrädet.

Man ser tydligt, att det varit Er mening att grundligt stuka de stackars sjundeklassisterna strax i början af deras konventbana. De högtärade åttonde och niondeklassisterna borde i stället för att gå åt sina yngre kamrater uppfostra dem till värdiga medlemmar af det där eftersträfvade mönsterkonventet, genom att föregå dem med godt exempel, och själfva visa ett lifligare intresse för diskussionen. Det finns nämligen rätt många af de »mogna» eleverna på de två högsta klasserna, som ännu ej en enda gång yttrat sig. Huru kan man åter begära att sjundeklassisterna skola yttra sig genast på de första konventen?

Hvad röstningen vidkommer, kan Ni i vissa punkter ha rätt. Men i det påståendet, att sjundeklassisterna rösta, utan att ens veta, hvad saken gäller och blott på må få, har Ni bestämt orätt.

Ni påstår att sjundeklassisternas värksamhet inom konventet inskränker sig till att genomdrifva vansinniga beslut och att höra till bänkkomitén. Om ej de högre klassisterna skulle komma upp med de vansinniga förslagen, så skulle deras genomdrifvande ej komma i fråga.

Hvad den saken vidkommer att sjundeklassisternas lott vanligen är att höra till bänkkomitén, så anser jag för min del, att det är den ansvarsfullaste posten vid hela konventet; ty funnes inga bänkar, så skulle konventet säkerligen gå under bänken.

Jag tror, att Ni, min bäste herr seniormedlem, ej rätt förstår uppskatta sjundeklassisterna till deras rätta värde. Vänta bara de ett par månader hört till konventet, så skola de troligen bättre kunna bära den stora äran att i sällskap med de »mogna» äldre kamraterna höra till konventet.

»En af de fnissande nybakningarna.»

En ballongfärd.

Den 26 september företogs i denna stad en ballongfärd. Redan den 20 gjordes ett försök att uppstiga, men detta strandade på ogynnsamma och starka vindförhållanden.

Den 26 däremot var vädret särdeles lämpligt. Mycket svag sydlig vind rådde. Strax på eftermiddagen gjordes altså förberedelserna till fyllningen. Den närmare meterhöga ballongen, som var af »in-hemsk tillverkning», fylles också snart och höjde sig sedan hastigt mot skyn. Där seglade nu det majestätiska röd- och gula luftskeppet och tyktes blifva allt mindre och mindre. Det rörde sig i nordlig riktning. Tvänne personer utskickades för att försöka bärga ballongen vid nedstigningen.

Plötsligt vände den sig på sida, — elden hade brunnit ut. Snart började den äfven sänka sig ehuru långsamt. Den drefs dock framåt af vinden, så att den slutligen endast syntes som en prick på himlahalvfvet, och så försvann den bakom trätopparna i Kaisaniemi. Efter en stund återkommo de, som blifvit utsända för att bärga ballongen. De hade funnit den hängande i ett trä invid planen i Kaisaniemi. Det lyckades dem också att med en rysk officers bistånd nedtaga den. Den var oskadad så när som på en läcka i sidan, hvilken snart reparerades.

Därefter företogs omedelbart en ny uppstigning. Ballongen försågs med mera bränsle, så att den skulle kunna hålla sig längre tid uppe i luften. Den färdades denna gång mera i nordostlig riktning och sväf-vade öfver Tölö viken samt kunde trots ifriga efterspaningar icke påträffas.

Emellertid hade den båda gångerna oakadt den svaga vinden rört sig med betydlig hastighet. G.

Bland bränningarna.

Den är liten, mycket liten, den kala klippan, där fyrvaktaren bor. Mylla finnes knapt för ett grässtrå, och den stackars rönnpplantan som af misstag förirrat sig dit, kan aldrig komma sig högre än till en aln. Stormarnas raseri, vågornas raseri, ofruktbarhetens och solhettans, allt förenar sig om att utrota hvart spår af lif och grönska.

Också stugan, i hvilken fyrvaktaren bor är liten. Utom fyrtornet blott ett riktigt lilliput-kök, en ännu

mindre kammare och ett det minsta möjliga skafferi, se där hela härligheten. — Ett stycke från boningsstugan finnes en lådaktig tingest, snarlik en af de hundkojor man ser på bondlandet.

Där bor grisen. Du kan aldrig veta, hvilken viktig personlighet han är, det enda husdjuret, det enda djuret, t. o. m. det enda svinet på hela holmen. När de mänskliga invånarne någon gång resa bort, är grisen husvakt, är härskaren, den obestridda, i det lilla riket. Han är trädgårdsmästare för de vissnade grässtråna, landtmätare för hela holmen är grisen, ja, en vacker dag blir han visst vedhuggare för den stackars rönnen också. Förstår du nu, hur viktig grisen är?

Öfver honom står dock fyrvaktaren. Han är en hel karl, han; lång och ståtlig som trots alla furor på fastlandet, solbrynt och väderbiten, djärf och härdad, segraren öfver elementernas ras i tusen strider. Du skulle se, hur hans ögon lysa, när sjön går vit, du måtte höra, hur hans stämma dånar öfver orkarnas tjut, och du viste, att han är en härlig man, naturens herre och son på den öde klippan.

Fyrvaktaren bodde länge ensam därute, sedan hans mor, som tidigare skötte det lilla hushållet, hade dött. Men en mörk höstkväll gick han ut ur stugan, satte sig ned på den brantaste branten, just där bränningarna fräsa som vildast, just där graniten är som remnad midt itu, där satt han den kvällen och tänkte underliga tankar.

Det ar ju icke så besynnerligt håller, om en mänska så ensam, ensam långt i det brusande, rykande hafvet kan fattas af sällsamma tankar en stormig höstkväll, låt vara, att det är en hafvets son och en stark karl. Den som sett, hur vågorna skölja upp mot oen lilla fönsterrutan, skölja från den ena sidan till den andra öfver hela holmen, den, som hört hafvets oändliga, bedöfvande brus, hört blixterna spraka, åskan dåna, regn och hagel ursinnigt smattra ned, den undrar icke öfver fyrvaktaren dystra stämning. — På klippan, där han satt, lyste två svarta kors vid ljungeldens sken, det var här bror och far gått till botten en kväll som denna, krossade till skum mot hemmets strand, Här på denna plats hade en ung, skön flicka kastat sig i dödens sjudande gap. Den flickan hade varit hans brud, den flickan skulle blifva hans maka. Först ville hon dock besöka sitt blifvande hem en gång, och så tog hafvet hennes förstånd och hennes lif.

Ty naturens krafter äro så hela, så starka i sitt hat som i sin kärlek. Den de älska, den vilja de äga utan något vilkor, och de älskade det späda finlemmade människobarnet, som var så ljust, så mildt, att de aldrig anat något sådant. Det är icke godt för en inlandets fagra fina dotter att komma så nära afgrundens trånande vidunder.

Likväl tänkte fyrvaktaren nu på att ånyo hämta ett litet kvinnoväsen hit ut. Han skälfde af ångest vid tanken på sin vansinniga brud, men han fasade också för de många ensamma dagarna, de många hämska nätterna i en gammal ungkarls lif härute. Och så hade han sett en så fager tös därborta på fastlandet, en med stora mörka ögon, tjocka, bruna flätor, med röda kinder och alt annat vackert. Hon kunde skratta en en timme utan afbrott, hon kunde prata en hel dag, dansa kunde hon, springa, skämta, skrika, sen kunde hon också sjunga. Det att höra muntra visor, sorgliga visor, psalmer och Sions sånger i den lilla stugan, det syntes fyrvaktaren som att äga himlarnas salighet därinne.

Visst ville han hämta det raska lilla tösälfvet hit till sig, visst ville han ha en hustru och en gris, som alla klippöarnas söner hafva. Därmed slötos de underliga tankarna, därmed ändades de ensliga kvällarnas fasa, och en vacker dag stod bröllopet i i fyrvaktarestugan bland hafvets bränningar.

Präst och klockare, svärmor och svärfar, släkt och vänner hade den lycklige brudgummen låtit ro till sin stuga. Han var så hjärtans glad, att fyrkarna kunde gå ut och in i hans ficka, bäst de ville, aldrig knep han om enda. Björkar och löf hade hämtats, blommor och granna mattor, hela holmen stod brud. Och grisen, grisen, den hade han själf köpt under öfverinseende af sin Marta. (Forts.)

Ett sommarminne.

Ändtligen hade vi, några kamrater och jag, framkommit till resans mål, till det snart världsberömda Imatra. Vi hade med skjutshäst kommit från Lauritsala och kunde i den lugna sommaraftonen, redan en god bit från fallet höra ett doft dån, som tilltog ju mera vi närmade oss Imatra. Efter att vid framkomsten ha skaffat rum åt oss i ett af hotellen gingo vi åt fallet till, som jag för första gången i mitt lif beskådade.

»Är detta alt», utropade jag förvånad för mig själf, i oet jag närmade mig fallet, »är icke Imatra större oah mäktigare än detta. Visserligen är detta ett ståtligt vattenfall, men det svarar icke ändå mot de berättelser jag läst om det.» Jag gick efter en stund nedåt fallet längs högra stranden och satte mig där ned på en bänk, hvarefter jag försjönk i betraktande af forsen. Ifrån denna punkt ter sig Imatra otvifvelaktigt fördelaktigare än från bron, hvarför jag först tog det i betraktande. Härifrån uppfattar man verkligt det mäktiga och jättelika. De enorma vattenmassorna ila förbi och vilja likasom visa huru obetydlig man är, jämförd med dem. Skumpelare uppkastas här och där och man tycker sig i dem se det mäktiga elementets lössläpta andar, som hotande höja sig mot människan, hvilken vågat bygga en bro öfver dem. Men man känner sig nästan dragen till dessa halft hemlighetsfulla, halft rasande böljor och skulle nästan vilja vara med om deras vilda lek. Men deras fröjd är icke lång. De slå sig fördärfvade mot den urubbliga granitmuren, som omger fallet på bägge sidor. Så hafva tusentals af deras föregångare gjort; samma öde förestår äfven deras kamrater. — — —

Jag hade suttit där en lång stund, utan att märka att jag för länge sen borde ligga till sängs, i stället för att sitta uppe ute midt i natten, men jag var ursäktad, då jag hade förglömt mig på en sådan plats.

F.

Improvisation.

En ung man, vid namn Grangren, frågade en af sina vänner, som var känd för att göra kvicka charader, om han icke skulle vilja göra en charad öfver hans namn. Efter att några ögonblick hafva tänkt på saken, svarade vännen:

Mitt första är ett trä,
Mitt andra en dess grenar,
Mitt hela är ett fä.
Förstår du hvem jag menar?

Bilaga

till

Vänner Emellan.

När vänner skiljas.

De voro två unga, glada lif
I vårens grönskande lunder,
Som växt tillsammans vid lek och kif,
I fröjdens och smärtans stunder.
De ofta gnabbats och småargt grälat,
Men samma vänskap dem jämt besjälät.
Med ampla loford, i strid och gräl
De ment hvarandra blott väl.

Så kom det en stund, då ödet bjöd
Dem skiljas åt från hvarandra.
Och från den dagen alt till sin död
De olika vägar vandra.
Men hur alt växlar i lifvets skiften,
Ett blir dem säkert alt intill griften:
Än aldrig var mig min vän så kär
Som nu, när fjärran han är.

M.

Återkommen.

I den lilla stugan vid skogsbrynet bodde en gammal man med sin hustru. Det var en söndag de sutto vid brasan och talade om flydda tider. De lefde nu i små omständigheter men voro dock glada och nöjda, ty de satte sitt hopp till all god gåfvas gifvare, och detta hopp kom ej håller på skam. De hade äfven en gång sett lyckligare dagar. Han hade varit ägare till en stor vacker gård. Men så kommo hårda tider. Skörden slog fel; skulderna ökades och slutligen måste gården öfverlämnas åt fordringsägarena hvarefter de flyttat till detta torp.

De hade äfven haft en son. Han var deras stolthet och glädje. Men då olyckan kom, begaf

han sig till sjös. Under de första åren erhöilo de ofta underrättelser från sonen, stundom äfven någon mindre penninge hjälp. Nu hade dock 10 år flutit, utan att de fått höra något från honom, hvarför de trodde honom vara död.

De försjönko alt djupare i sina minnen. Plötsligt väktes de dock till verkligheten genom en knackning på dörren. Denna öppnades och en ensam vandrare inträdde. Han hälsade och bad att öfver natten få bli i kojan. De gamle betraktade honom noga. Voro icke dessa anletsdrag bekanta. Hvar hade de hört denna röst? Modersögats blick är skarp och hon viste äfven snart hvems rösten, hvems anletsdragen voro. Det var hennes förlorade son, som återkommit. Glädjen i den lilla stugan var stor och ännu långt in på natten sutto de tre och berättade sina öden.

Sedan sonen rest ut, hade det i början gått bra för honom, hvilket de äfven enligt hans första bref viste. Men så hade skeppet, med hvilket han seglade, råkat ut för en svår storm. Det gick till botten och med det en stor del af besättningen. Han jämte några kamrater blef dock af ett förbi seglande fartyg räddad. Men o fasa! De upptäkte snart att deras räddare var en slafhandlare. De blefvo äfven sålda som slafvar och hade mången hård dag att utstå. Genom flit och godt uppförande hade han dock vunnit sin herres välvilja. Han blef därför efter några år af denne frigifven.

Nu var han fri att återvända till sina kära föräldrar, om dessa ännu lefde. Men med två tomma händer ville han icke resa. Han beslöt därför att först skaffa sig några tillhörigheter. Lyckan stod honom äfven bi och genom sparsamhet och flit hade han skaffat sig en liten förmögenhet hvarefter han begaf sig på resa. Han hade på vägen köpt sig en egen gård och bad föräldrarne följande dag följa honom till det nya hemmet.

Det var andra dagen. De hade tidigt på morgonen begifvit sig i väg. Men huru gladt öfveraskade blefvo de icke, då sonen förde dem till deras gamla gård. De gamla brusto i gråt och tackade Gud, som så nådigt ledt alt till ett godt slut.

En blomstersaga.

Hon var endast en blomma bland de många, som under sommarens varma dagar spira upp till ett snart förgående solskenslif. Liten och späd var hon utan starka färger, blott med en svag antydning af blått och guld på kronans ännu till hälften slutna blad, nästan utan doft, blott för den, som böjde sig djupt, djupt ned, utandades hon en svag, men ljufvällukt. Kanske var det denna veka, anspråkslösa fågring, som utgjorde hennes största behag, kanske var det den, som rörde till medlidande den eviga kölden.

Ty när han, den dystre, gick öfver ängens tufvor skördande alt, som var moget för hans hand, kom han på sin vandring till den undanskymda blomman. Vid hans närmande flög en dallring af omedveten fasa genom det späda blomsterbarnet, något af den fruktan, som alt lif erfar vid härjarens anblick. Den förskräcklige veknade. Jag vill skona en gång, tänkte han, vill utöfva förbarmandets rätt och frälsa henne från lifvets hetta och dödens kyla.

— Och han närmade sig henne. Barn, känner du mig? — Blomman skälfde lätt i det hon svarade: Icke ditt namn, men väl ditt väsen. Du är motsatsen till mig, du är för mitt lif natten, liksom solen är dess dag. Du vill mig ondt. — Nej icke så, invände den mörke, väl är mitt namn död, men mitt väsen kallas lif, och, hör mig, blomma, dig vill jag visa min sanna skepnad, dig vill jag skänka lifvet. Jag skall föra dig från denna tillvarelses växlingar till en ständig blomstring, jag skall göra dig till en odödlig dröm, en blomstertanke. Välj dock själf! — Blomman sänkte stilla sitt hufvud, hvad var henne himlarnas evighet mot den kärlek, hon bar till det vardande lifvet. Låt mig stå som en blomma, bad hon, låt mig vecklas ut och dofta som de andra! — Härjaren gick. Hon kände icke, lifvet, tänkte han.

Två dagar hade gått, två varma, ljusa sommar-dagar. Åter stod förgängelsens genius vid blomman. Hon hade redan slutit sina blad till natten, hennes blomning var förbi, hvarken af lifvet eller döden begärde hon något mer. Men döden kände åter smärta öfver hennes lott. Han böjde sig ned öfver henne, beskådande hennes krona, se, den var skär och klar som den dagdroppe kvällen gjutit i dess sköte. Ännu kan du räddas. — Du är ren och mild, ännu kan din blomstersjäl gifvas det eviga. — Du mäktige, hviskade blomman, hör mig! I denna lund har jag spirat upp, här har jag blomstrat, njutit sol och värme som mina systrar, låt mig också dö här på min tufva som de!

Papilio.

